

סבוכים שכיחים בניצוץ המילה ודרכי מניעתם

קיום מצות המילה קשורה למעשה בעבודה כירורגית-רפואית, וככל התערבות ניתוחית בגוף האדם – קיימת אפשרות של סיכון וסיכון בעת הביצוע של הפעולה הניתוחית ולאחריה. כבר חז"ל עמדו על כך, שעצם ביצוע המילה גובלת בסכנת נפשות (ראה: גיטין, נו, ב, וברש"י ומהרש"א שם; מדרש תנחומא, לך-לך, ט"ז). ומעניין לציין כאן את דבריו של החתם סופר (בתשובותיו, חלק י"ד, סי' רמ"ה), העומד על סכנת המילה ומוסיף: „והנה עינינו רואות, שאפילו אחד מאלף ישראל אינו מת מחמת מילה, וצריך לומר מצוה מגינה ומצלי, אבל עפ"י דרך הטבע היה המיעוט מת ח"ו, ואמנם הסטטיסטיקה מחזקת את דברי החתם סופר.

בספרו של ד"ר ש. כהן – אות ברית, עמ' 147–156, מובאת סקירה סטטיסטית ביחס לתחלואה ולתמותה מביצוע הברית במאה הקודמת, אשר הוכיחה מיעוט של סבוכים ותמותה; בשתי עבודות סטטיסטיות משנות החמישים של המאה שלנו גם כן מתוארת שכיחות אפסית של תמותה ושכיחות נמוכה מאד של סבוכים כתוצאה מביצוע הברית (ספריט מציין מקרה מות אחד, מתוך 500,000 בריתות בעיר ניו-יורק; Spreet H; Circumcision of the New born – An Appraisal of the Present Satus, Obstet Gynecol, 2:164, 1953;

מילר וסניידר מציינים חוסר תמותה או סבוכים חמורים מתוך 24,000 בריתות:

Miller R. L; Snyder D. L; Immediate Circumcision of the New born male, Am J. Obstet Gynecol, 65:1, 1953)

ואכן, ברור ללא ספק, שצדקו דברי החתם-סופר ואמנם אין תמותה בביצוע המילה. ברם, קיימות אפשרויות שונות של סבוכים – קלים וחמורים – בעקבות ביצוע המילה וחשוב למוהל לדעת על קיומם. יתר על כן, סבוכים אלו ברובם ניתנים למניעה אם מודעים להם ושומרים על עקרונות וכללים טכניים-רפואיים מתאימים.

ה ע ו ר י

להלן סקירתו של פרופ' י. קרסנא על הסבוכים השכיחים ודרכי מניעתם.

פרופ' ישראל קרסנא

קיימים סבוכים שונים בעת ביצוע הברית ולאחריה, וברצוני לעמוד בקצרה על הסבוכים והטעויות השכיחות, ובעיקר על דרכי מניעתם.

א. כריתה חלקית ובלתי שלימה של הערלה
המוהל — ברצונו להיות זהיר שלא לפגוע בעטרה — לעתים קרובות איננו כורת מספיק מעור הערלה, ועקב כך נזקק הילד לעבור מילה נוספת בעתיד. כדי למנוע זאת, על המוהל לעשות „סימן“ קטן כלשהו על הערלה בגבול כליל-הערלה (Corona), ואזי ידע בודאות עד כמה מעור הערלה הוא יכול לכרות בבטחון.

ב. פגיעה ופציעה של קצה העטרה
בעת ההתלהבות בביצוע המילה וקיום מצוותה, קורה לעתים שהעטרה איננה מוגנת כראוי והקצה נחתך או נפצע. דבר זה גורם להצטלקות ולהיצרות של פתח השפכה (Meatal stenosis) בעתיד.
כדי למנוע זאת, יש להגן היטב על קצה העטרה בעזרת שתי אצבעות או שימוש ב„מגן“ מכני כלשהוא, ועל ידי כך למנוע את הסיבוך הזה.

ג. חפישה לוחצת יתר על המידה
בעת דמום לאחר ביצוע הברית, הרי הדרך הטובה ביותר להפסקת דמום זה הוא על ידי לחץ ישיר על מקור הדמם על ידי אצבעותיו של המוהל למשך שתי דקות. השמוש בתחבושת צריך להיות בצורה רפויה, רק במידה שתקרב את הריירת לעור, ללא לחץ חזק, כי זה יגרום לנמק של רקמת האיבר.
אם בכל זאת, רוצה המוהל להשתמש בתחבושת כאמצעי לעצירת הדמום, עליו לדאוג לשחרר את הלחץ תוך 15—20 דקות, שאם לא כן הלחץ העודף עלול לגרום נזק לרקמת האיבר.

ד. הצורך בשימוש באמצעי חיטוי מתאימים
אחד הסבוכים העלולים להגרם כתוצאה מהמילה הוא זהום מקומי, שעשוי גם להתפשט לכל הגוף.
השימוש באלכוהול 70%, רחיצה קפדנית של הידיים עם מים וסבון, הרחתת המכשירים בצורה נכונה ושימוש בכפפות סטריליות בעת הצורך — ימנעו סבוכי הזהום הבלתי רצויים.
הכרחי וחיוני להשתמש בסכין סטרילית לכל ברית. כמו כן, חשובה הכנה זהירה וקפדנית של כל המכשירים לפני הברית. עדיפה סטריליזציה של המכשירים על ידי הרחתה על פני שריה קצרה בנוזלי חיטוי כל שהם.

ה. הצורך בהתייעצות כירורגית או אורולוגית מתאימה
בכל מקרה שקיים ספק רפואי ביחס לביצוע המילה, או כאשר מתעורר חשש לסיבוך כלשהוא לאחר הברית — חובה להתייעץ בכירורג או אורולוג בהתאם לבעיה — בהקדם האפשרי.